

Lettera di Aristeia a Filocrate

Gerusalemme città perfetta

105-120,6

Τῆς δὲ πόλεως ἐστὶ τὸ χύμα συμμετρῶς ἔχον, οἷον τεσσαράκοντα σταδίων ὄντος τοῦ περιβόλου, καθόσον εἰκάσαι δυνατόν. Ἔχει δὲ τὴν τῶν πύργων θέσιν θεατροειδῆ, καὶ φαινομένων διόδων –τῶν ὑποκειμένων, τῶν δ' ἐπάνωθεν– εἰθισμένως, καὶ τὰς διὰ τούτων διεξόδους. Ἀνάκλασιν γὰρ ἔχει τὰ τῶν τόπων, ὡς ἂν ἐπ' ὄρους τῆς πόλεως ὀκοδομημένης.

Εἰσὶ δὲ καὶ διαβάθραι πρὸς τὰς διόδους. Οἱ μὲν γὰρ μετέωροι τὴν ὁδεῖαν, οἱ δ' ὑπ' αὐτὰς ποιοῦνται, καὶ μάλιστα διεστηκότες τῆς ὁδείας, διὰ τοὺς ἐν ταῖς ἀγνεῖαις ὄντας, ὅπως μηδενὸς θιγγάνωσιν ὧν οὐ δέον ἐστίν.

Οὐκ ἀλόγως δὲ τὴν πόλιν συμμετρία καθηκούση κατεσκεύασαν οἱ πρῶτοι, σοφῶς δὲ ἐπινοήσαντες. Τῆς γὰρ χώρας πολλῆς οὔσης καὶ καλῆς, καὶ τινῶν μὲν πεδινῶν, τῶν κατὰ τὴν Σαμαρεῖτιν λεγομένην, καὶ τῶν συναπτόντων τῇ τῶν Ἰδουμαίων χώρα, τινῶν δὲ ὄρεινῶν, τῶν <πρὸς μέσσην τὴν χώραν χρῆ> πρὸς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν ἐπιμέλειαν τῆς γῆς γίνεσθαι συνεχῶς, ἵνα καὶ διὰ τοῦτο οὗτοι τὴν εὐκαρπίαν ἔχωσιν. Οὐ καὶ γινομένου γεωργεῖται πάντα μετὰ δαψιλείας πολλῆς ἐν πάσῃ τῇ προειρημένη χώρᾳ.

Τῶν δὲ πόλεων ὅσαι μέγεθος ἔχουσι καὶ τὴν ἀκόλουθον εὐδαιμονίαν, ταύταις συμβέβηκεν εὐανδρεῖν, ἀμελεῖσθαι δὲ τῆς χώρας, πάντων ἐπὶ τὸ κατὰ ψυχὴν ἰλαροῦσθαι νενευκόντων, καὶ τῇ κατασκευῇ πάντας ἀνθρώπους ἐπὶ τὰς ἡδονὰς εὐκαταφόρους εἶναι.

Τοῦτο δὲ ἐγένετο περὶ τὴν Ἀλεξάνδρειαν ὑπερβάλλουσαν πάσας τῶ μεγέθει καὶ εὐδαιμονία τὰς πόλεις. Οἱ γὰρ ἀπὸ τῆς χώρας εἰς αὐτὴν ἐπιξενούμενοι καταμένοντες ἐφ' ἱκανὸν εἰς ἐλάττωσιν ἦγον τὰ τῆς ἐργασίας.

Ὅθεν ὁ βασιλεύς, ἵνα μὴ καταμένωσι, προσέταξε μὴ πλέον εἴκοσιν ἡμερῶν παρεπιδημεῖν· καὶ τοῖς ἐπὶ τῶν χρειῶν ὁμοίως δι' ἐγγράπτων διαστολὰς ἔδωκεν, ἐὰν ἀναγκαῖον ἦ κατακαλέσαι, διακρίνειν ἐν ἡμέραις πέντε.

Πρὸ πολλοῦ δὲ ποιούμενος καὶ χρηματιστὰς καὶ τοὺς τούτων ὑπηρέτας ἐπέταξε κατὰ νομούς, ὅπως μὴ πορισμὸν λαμβάνοντες οἱ γεωργοὶ καὶ προστάται τῆς πόλεως ἐλαττώσι τὰ ταμεία, λέγω δὲ τὰ τῆς γεωργίας πρόσφορα.

Παρεξέβημεν δὲ ταῦτα διὰ τὸ καλῶς ἡμῖν τὸν Ἐλεάζαρον

ὑποδεδειχέναι τὰ προειρημένα. Μεγάλη γάρ ἐστιν ἡ τῶν γεωργουμένων φιλοπονία. Καὶ γὰρ ἐλαζκοῖς πλήθεσι σύνδενδρός ἐστι καὶ σιτικοῖς καρποῖς αὐτῶν ἡ χώρα καὶ ὄσπριοις, ἔτι δὲ ἀμπέλῳ καὶ μέλιτι πολλῶ. Τὰ μὲν τῶν ἄλλων ἀκροδρύων καὶ φοινίκων οὐδ' ἀριθμεῖται παρ' αὐτοῖς. Κτήνη τε πολλὰ παμμιγῆ, καὶ δασιλῆς ἡ τούτων νομή.

Διὸ καλῶς ἔβλεψαν, ὅτι πολυανθρωπίας οἱ τόποι προσδέονται, καὶ τὴν κατασκευὴν τῆς πόλεως καὶ τῶν κωμῶν ἔθεντο κατὰ λόγον.

Πολὺ δὲ πλῆθος καὶ τῶν ἀρωμάτων καὶ λίθων πολυτελῶν καὶ χρυσοῦ παρακομίζεται διὰ τῶν Ἀράβων εἰς τὸν τόπον. Ἔργασίμος γὰρ καὶ πρὸς τὴν ἐμπορίαν ἐστὶ κατασκευασμένη ἡ χώρα, καὶ πολύτεχνος ἡ πόλις, οὐ σπανίζει δὲ οὐδὲν τῶν διακομιζομένων διὰ τῆς θαλάσσης.

Ἔχει γὰρ καὶ λιμένας εὐκαίρους χορηγοῦντας, τὸν τε κατὰ τὴν Ἀσκαλῶνα καὶ Ἰόππην καὶ Γάζαν, ὁμοίως δὲ καὶ Πτολεμαίδα τὴν ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἐκτισμένην. Μέση δὲ κεῖται πρὸς τοὺς προειρημένους τόπους, οὐκ ἀπέχουσα τούτων πολὺ. Ἔχει δὲ πάντα δασιλῆ κάθυγρος οὔσα πάντοθεν ἡ χώρα καὶ μεγάλην ἀσφάλειαν ἔχουσα.

Περιρεῖ δ' αὐτὴν ὁ λεγόμενος Ἰορδάνης ποταμὸς ἀείρρους. <Τῆς δὲ χώρας> οὐκ ἔλαττον ἐξακισχιλίων μυριάδων ἀρουρῶν κατὰ τὸ ἀρχαῖον οὔσης—μετ-έπειτα δὲ οἱ γειτνιώντες ἐπέβησαν αὐτῆς—ἐξήκοντα μυριάδες ἀνδρῶν ἔγκληροι καθειστήκεισαν ἑκατοντάρουροι. Πληρούμενος δὲ ὁ ποταμὸς, καθὼς ὁ Νεῖλος, ἐν ταῖς πρὸς τὸν θερισμὸν ἡμέραις, πολλὴν ἀρδεύει τῆς γῆς· ὅς εἰς ἕτερον ποταμὸν ἐμβάλλει τὸ ρεῦμα κατὰ τὴν Πτολεμαϊέων χώραν, οὗτος δὲ ἔξεισιν εἰς θάλασσαν. Ἄλλοι δὲ χειμάρροι λεγόμενοι κατίασι, περιλαμβάνοντες τὰ πρὸς τὴν Γάζαν μέρη καὶ τὴν Ἀζωτίων χώραν.

Περιέχεται δὲ ἀσφαλείαις αὐτοφυέσι, δυσείσβολος οὔσα καὶ πλήθεσιν ἀπραγμάτευτος, διὰ τὸ στενὰς εἶναι τὰς παρόδους, κρημνῶν παρακειμένων καὶ φαράγγων βαθέων, ἔτι δὲ τραχείας οὔσης πάσης τῆς περιεχούσης πᾶσαν τὴν χώραν ὀρεινῆς.

Ἐλέγετο δὲ καὶ ἐκ τῶν παρακειμένων ὀρέων τῆς Ἀραβίας μέταλλα χαλκοῦ καὶ σιδήρου συνίστασθαι πρότερον.

Ἐκλέλειπται δὲ ταῦτα, καθ' ὃν ἐπεκράτησαν Πέρσαι χρόνον, τῶν τότε προστατούντων ποιησαμένων διαβολὴν, ὡς ἄχρηστος ἢ κατεργασία γίνεται καὶ πολυδάπανος,

ὅπως μὴ διὰ τὴν μεταλλείαν τῶν εἰρημένων συμβῆ καὶ τὴν χώραν καταφθείρεσθαι, καὶ σχεδὸν διὰ τὴν ἐκείνων δυναστείαν ἀλλοτριωθῆναι, παρεύρεσιν λαβόντων εἰς τοὺς τόπους εἰσόδου, διὰ τοῦτο τὴν διαβολὴν γεγονέναι ταύτην.